

існування, сільська бібліотека знаходить можливості і ресурси виконувати своїх основних завдань та функцій, найважливіші з яких спрямовані на задоволення освітніх інформаційних, культурних, соціальних потреб особистості і населення в цілому, на збереження сільського соціуму, розширення його освітнього простору, зокрема молоді. В той же час, очевидно і те, що подальший розвиток сільських бібліотек неможливий без державної підтримки і розробки спеціальних програм.

Список використаних джерел

1. Баюш О.О. Процеси інформатизації сільських бібліотек Одещини / О.О. Баюш // Вісник ХДАК: зб. наук. пр. Вип. 41 / ХДАК. – Х.: ХДАК, 2013. – С.142 – 151.
2. Мелентьева Ю.П. Библиотека как институт социализации юношества / Ю.П. Мелентьева - М., АСОПиР, 2001. – 74 с.
3. Сельская библиотека: проблемы развития и перспективы - *Режим доступу* : http://www.library.ru/1/kb/books/village_lib/chapter_03.php - *Заголовок з екрана.*

Рассмотрены основные направления деятельности сельской библиотеки как информационно-образовательного очага для сельской молодежи.

Ключевые слова: *сельская библиотека, информационно-образовательный центр, школьная библиотека, сельская молодежь.*

There are considered the main activities of the rural library as the information and educational centers for rural youth.

Keywords: *rural library, information and education center, school library, rural youth.*

УДК 651+004.91(347) (477)

О.О. Вдовіна

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СИСТЕМ ЕЛЕКТРОННОГО ДІЛОВОДСТВА СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Розглянуто питання впровадження та використання систем електронного діловодства (СЕД) у судах різних країн; проведено порівняльний аналіз СЕД України, Польщі, Литви, Білорусі, Росії.

Ключові слова: *електронне діловодство, СЕД, судочинство, судовий документообіг.*

Трансформаційні процеси в Україні, що зумовлені формуванням нової соціально-економічної системи, одночасно зазнають впливу процесів глобалізації та переростання індустріального суспільства в інформаційне [7]. Важливою умовою такої широкомасштабної перебудови нашої країни є модернізація системи судової влади, необхідність якої продиктована зростаючим значенням її для України[6]. Основу судової влади в Україні складають судові органи, які різняться за компетенцією та юрисдикцією, але всі мають одне призначення - захист прав і свобод громадян, конституційного ладу та дотримання законності і справедливості в суспільстві [9].

Невід'ємною і важливою складовою діяльності суду є організація та ведення системи діловодства, яка полягає у створенні документів, контролі за їх відповідністю нормативно-правовим актам, забезпечення видання, зберігання, передачі та збереження відомостей, що в них містяться. Очевидно, що усі ці процеси займають безліч часу та становить левову частку виконуваних судовою системою завдань. Заради зменшення паперового діловодства у судах, скорочення часу на обробку, зберігання та передачу інформації, запроваджують автоматизовані системи електронного діловодства (документообігу) [2].

На відміну від зарубіжних країн, Україна довго крокувала до такого важливого етапу розвитку та удосконалення судової системи, як переходу її до електронного діловодства та повної автоматизації процесів судочинства. Вперше, презентацію системи автоматизованого документообігу суду було здійснено у 2009 році у Харківському апеляційному суді завдяки сприянню Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) "Україна: верховенство права " [8]. Головними перевагами даної системи є об'єктивний та неупереджений розподіл справ між суддями, спрощена процедура підготовки, роботи та перегляду статистичної інформації, централізоване зберігання текстів судових рішень, ухвал та інших процесуальних документів, потужна та швидка система пошуку інформації, процес реплікації даних (передачі інформації по справі із суду однієї ланки до іншої). Зазначений процес дає змогу значно скоротити процес реєстрації справи судам апеляційної та касаційної інстанцій, оскільки основна інформація — як то номер справи, сторони, суд першої інстанції тощо, вже занесений до системи.

Нині автоматизована система “Діловодство суду” впроваджена та ефективно функціонує практично в усіх судах, проте говорити про повний перехід судової системи на режим “електронного судочинства” не приходить, і пов'язане це з рядом причин, зокрема високою вартістю програмного забезпечення, недосконалістю матеріально-технічної бази судів,

відсутністю кваліфікованих ІТ-спеціалістів, подекуди відсутністю мережі Інтернет або її низькою швидкістю, психологічною неготовністю працівників апарату суду працювати з новими програмними продуктами, тощо.

Впровадження систем електронного документообігу судів є актуальним і для зарубіжних країн, зокрема у Росії процес автоматизації діловодних процесів у судах розпочався раніше, а саме у 2003 році зі створенням Державної автоматизованої системи “Правосуддя” та її складової — підсистеми “Судове діловодство та статистика”[5]. Вона є надзвичайно простою та інтуїтивно зрозумілою для користувачів завдяки використанню розробленого портфелю інструментарію, забезпечує автоматизоване судове діловодство, документообіг та ведення електронних архівів судових справ, баз даних, а також збір, контроль, обробку, зберігання, аналіз і подання даних судової статистики. У підсистему входить технологічне забезпечення запису протоколів судових засідань, включаючи автоматизовану звукозапис ходу судового засідання та архівування матеріалів.

У Білорусії перший крок до автоматизації процесів діловодства був зроблений ще на початку 1998 року, коли Вищий Господарський Суд розпочав активну роботу по створенню і впровадженню різних інформаційних систем, основним з яких був програмний комплекс по судочинству «Автоматизована інформаційна система управління діловодством системи господарських судів Республіки Білорусь» (далі - «АІС-СХС»). Більш ніж за 10 років накопичено значний досвід застосування ІТ-технологій, досвід проектування, створення і експлуатації різного роду інформаційних систем. Нині характерними особливостями системи електронного судового документообігу у Білорусії є: подача позову та іншого процесуального документа за допомогою інтернету; використання доказових засобів в електронній формі; проведення судового засідання онлайн через відеоконференції, пересилання e-mail; формування електронного дос'є, а значить і переклад документообігу і діловодства в електронну форму; доступ до матеріалів справи учасникам процесу та іншим особам через інтернет; використання електронних судових повісток; здійснення всього судочинства виключно за допомогою інтернету - електронний суд або cybercourt, e-court [3].

Аналізуючи досвід зарубіжних країн-сусідів неможливо не відзначити успіхи Польщі у впровадженні інноваційних систем по автоматизації судочинства та діловодних процесів зокрема. Досить прогресивним для Польщі виглядає також і створення єдиного в державі Електронного суду в Любліні. Справи (крім кримінальних) в такому суді розглядаються в режимі електронних процедур, тобто через Інтернет. За регламентом суду оборот всієї документації в суді здійснюється в режимі онлайн, крім того,

допускається оформлення електронних витягів з документів та передача їх сторонам. Для такої процедури діє спеціальний електронний адрес суду і для сторін процесу приходять смс-повідомлення про рух судових документів та просування розгляду справи. Зазначимо, що такі ініціативи сусідньої держави досить затребувані в Польщі як з боку громадян, так і з боку бізнесу. Нагадаємо, що в Україні на даний момент відбувається впровадження нових можливостей для учасників процесу у вигляді Електронного суду [4].

Ще одним яскравим прикладом використання систем електронного діловодства у судових органах є Судова інформаційна система Литви. Її розробку та впровадження здійснювало литовське підприємство Lursoft, що спеціалізується на ІТ-технологіях [1]. Перші версії систем автоматизованого управління діловодством у судах з'явилися ще у 1998 році. Нині Судова інформаційна система ефективно працює та охоплює процес реєстрації, обробки та накопичення всіх даних процесів судочинства (в цивільному, кримінальному, адміністративному та досудовому процесах). Вона є досить зручною не лише для працівників апарату суду, але й для інших зареєстрованих користувачів (адвокатів, юристів, фахівців правознавчої сфери, тощо).

До її переваг можна віднести оперативний контроль ходу просування справ (сторони судового спору у будь-який зручний момент можуть дізнатися на якому етапі знаходиться розгляд справи), зручне та оперативне висвітлення статистичної інформації (загалом це 250 видів статистичних звітів, що у розрізі відображають документну складову судової діяльності), інформацію, щодо розкладу засідань суду, кількості справ, розглянутих за певний період, строки розгляду справи, навантаження на суддів, тощо. Варто також зазначити, про такі важливі аспекти Судової інформаційної системи як автоматизований обмін документними даними у електронній формі з іншими державними інформаційними системами та реєстрами (Земельна книга, Реєстр підприємств, Регістр штрафів, Державна каса та ін.) та автоматизована підготовка і відправлення судових документів (повістки в суд, попередження, копії рішень та ін) учасникам справи, державним і муніципальним установам.

Таким чином, підсумовуючи вище викладне можна зробити висновок, що запровадження автоматизованих систем діловодства у судах дозволяє підвищити ефективність функціонування судової системи в цілому, а також прискорити рух документів, полегшити та спростити процес підготовки статистичних даних, реєстрації вхідної та вихідної кореспонденції, забезпечити неупередженість судового процесу шляхом випадкового автоматизованого розподілу справ між суддями, забезпечити надання фізичним та юридичним особам інформації про стан розгляду справ,

забезпечити своєчасність розгляду справ, скоротити строки підготовки та прийняття рішень шляхом автоматизації процесів створення та використання документів, значно знизити витрати на розмноження, передачу і збереження копій паперових документів, підвищити рівень “прозорості” правосуддя та рівень довіри суспільства.

Список використаних джерел

1. Брувеліс А.А. LURSOFT в розробці IT-рішень[Електронний ресурс] / А.А.Брувеліс.- Режим доступу: <http://www.pravo.by/conf2010/reports/Bruvelis.doc>— Заголовок з екрана
2. Вдовіна О. О. Значення електронного діловодства для інформатизації українського суспільства / О. О. Вдовіна // Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали Всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 18-19 квіт. 2013 р. / ХДАК. - Х., 2013. - С. 282.
3. Електронне правосуддя в республіці Білорусь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://e-gov.by/themes/ekspert/elektronnoe-pravosudie-v-respublike-belarus>. –Заголовок з екрана.
4. Іжак О. Створення ефективної судової ситеми: досвід Польщі[Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://jurliga.ligazakon.ua/news/2013/8/6/95832.htm> .
5. Інформаційні технології в судах Росії [Електронний ресурс]. - Режим доступу :<http://www.trunov.com/content.php?act=showcont&id=13214>.
6. Каменська В. П. Особливості управління системою освіти в умовах економічної та освітньої глобалізації України [Електронний ресурс] / В. П. Каменська. - Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/evu/2010_15_1/Kamenska.pdf.
7. Кубах А. І. Вплив болонського процесу на удосконалення вищої освіти в Україні [Електронний ресурс] / А. І. Кубах, В. Б. Кубах. - Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua/31926/1/69.pdf>. - Заголовок з екрана.
8. Пасенюк О. Підходи до удосконалення законодавства та практики у сфері розмежування видів судової юрисдикції [Електронний ресурс] / Олександр Пасенюк. - Режим доступу : <http://www.info-library.com.ua/books-text-10003.html>. - Заголовок з екрана
9. Судова влада України [Електронний ресурс]: офіц. веб-портал / Держ. суд. адміністрація України. – Електрон. дані. – [К.], 2002-. - Режим доступу : <http://oda.arbitr.gov.ua/sud5037/info/>, вільний. – Заголовок з екрана.

Рассмотрены вопросы внедрения и использования систем электронного делопроизводства (СЭД) в судах разных стран; проведен сравнительный анализ СЭД Украины, Польши, Литвы, Белоруссии, России.

Ключевые слова: *электронное делопроизводство, судопроизводство,*

судебный документооборот

There are considered the issues of introduction and use of electronic records management systems in the courts of different countries

Keywords: *electronic records management, litigation, court documents circulation*

УДК 001.814:002=03

А.М. Зоряна

ПЕРЕКЛАД ЯК ОБ'ЄКТ ДОКУМЕНТОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД

Здійснено історіографічний огляд перекладу як об'єкта документознавчих досліджень. Підкреслюється актуальність подальшого теоретичного обґрунтування поняття «переклад» в межах документознавства.

Ключові слова: *переклад, документ, історіографічний огляд, документний потік перекладів.*

У дослідженні документного потоку перекладів одним із важливих завдань постає дослідження перекладу в процесі еволюції документознавчої думки, а також визначення поняття «переклад». Останнє можна зарахувати до низки дискусійних питань сучасного документознавства. Аналіз наукових пошуків у зазначеній галузі свідчить про незначну кількість публікацій, які так чи інакше торкаються дослідження перекладу.

Г.М. Швецова-Водка [3, 96], Н.М. Кушнарєнко [1, 121-122], зазначають, що з огляду на знакову систему документа одне і теж повідомлення може бути передане різними знаками, різними мовами, перекладання невідомої реципієнту мови повідомлення відомою є процесом декодування, [3, 96; 1, 121-122]. У документній комунікації код є однією із складових частин комунікаційного акта і розуміється як «правила мови, якою зафіксовано повідомлення» (слова, звуки, колір); процес кодування – «представлення ідеї, яку прагне донести до отримувача комунікант, в кодах або символах, тобто в знаках...», а однією із властивостей, притаманних знаковій системі документа, є «здійснення перекладу (заміни) однієї знакової системи іншою» [1, 84]; процес декодування повідомлення – «переклад повідомлення мовою отримувача» [1, 122]. Таким чином, процес перекладання невідомої мови повідомлення відомою здійснюється через декодування.

Аналізуючи різні види наукової обробки документів, Н.М. Кушнарєнко і В.К. Удалова зазначають, що «багато фахівців зараховують до аналітико-синтетичної обробки також ... науковий переклад...» [2, 15] і розуміють його